

DECIZIA CONSILIULUI

din 30 noiembrie 2009

privind încheierea de către Comunitatea Europeană a Protocolului de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere

(2009/941/CE)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

(6) Comunitatea ar trebui, prin urmare, să aprobe protocolul.

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 61 litera (c) coroborat cu articolul 300 alineatul (2) primul paragraf prima teză și cu articolul 300 alineatul (3),

(7) Protocolul ar trebui să se aplice între statele membre cel mai târziu la 18 iunie 2011, data aplicării Regulamentului (CE) nr. 4/2009.

având în vedere propunerea Comisiei,

având în vedere avizul Parlamentului European ⁽¹⁾,

(8) Având în vedere legătura strânsă dintre protocol și Regulamentul (CE) nr. 4/2009, normele protocolului ar trebui să fie aplicate în Comunitate în mod provizoriu în cazul în care protocolul nu a intrat în vigoare la 18 iunie 2011, data de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009. Ar trebui formulată o declarație unilaterală în acest sens la încheierea protocolului.

întrucât:

(1) Comunitatea depune eforturi pentru crearea unui spațiu judiciar comun bazat pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor.

(2) Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere ⁽²⁾ prevede că legea aplicabilă obligațiilor de întreținere se determină în conformitate cu Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere (denumit în continuare „protocolul”) în statele membre în care se aplică protocolul în cauză.(9) Normele protocolului ar trebui să determine legea aplicabilă unei obligații de întreținere în cazul în care o hotărâre cu privire la respectiva obligație este recunoscută și executorie, în conformitate cu normele privind eliminarea procedurii de *exequatur* prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 4/2009. Pentru a se asigura că, în cadrul Comunității, vor fi aplicate aceleași norme privind conflictul de legi în cazul creanțelor de întreținere referitoare la o perioadă anterioară, dar și ulterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului în cadrul Comunității, normele protocolului ar trebui să se aplice și creanțelor de întreținere referitoare la o perioadă anterioară acestui eveniment, fără a aduce atingere articolului 22 al acestuia. Ar trebui făcută o declarație unilaterală în acest sens la încheierea protocolului.

(3) Protocolul aduce o contribuție în mod semnificativ la eforturile de asigurare a unui grad mai mare de securitate și predictibilitate juridică pentru creditorii și debitorii obligațiilor de întreținere. Aplicarea unor norme unitare pentru a determina legea aplicabilă va permite libera circulație a hotărârilor privind obligațiile de întreținere în cadrul Comunității, fără nicio formă de control în statul membru în care se solicită executarea.

(4) Articolul 24 din protocol permite organizațiilor regionale de integrare economică, precum Comunitatea, să semneze, să accepte, să aprobe sau să adere la protocol.

(10) În conformitate cu articolul 3 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Irlanda participă la adoptarea și aplicarea prezentei decizii.

(5) Comunitatea are competență exclusivă cu privire la toate aspectele reglementate de protocol. Acest lucru nu aduce atingere pozițiilor statelor membre care nu au obligații în temeiul prezentei decizii sau nu fac obiectul aplicării sale, astfel cum se menționează în considerentele 11 și 12.

(11) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Regatul Unit nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale.

⁽¹⁾ Avizul din 24 noiembrie 2009 (nepublicat încă în Jurnalul Oficial).

⁽²⁾ JO L 7, 10.1.2009, p. 1.

- (12) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, Danamarca nu participă la adoptarea prezentei decizii, nu are obligații în temeiul acesteia și nu face obiectul aplicării sale,

DECIDE:

Articolul 1

Prin prezenta decizie se aprobă, în numele Comunității Europene, Protocolul de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere.

Textul protocolului este anexat la prezenta decizie.

Articolul 2

Președintele Consiliului este autorizat să desemneze persoana (persoanele) împuternicită (împuternicite) să semneze protocolul prin care Comunitatea își asumă obligații.

Articolul 3

La încheierea protocolului, Comunitatea formulează următoarea declarație, în conformitate cu articolul 24 din protocol:

„Comunitatea Europeană declară, în conformitate cu articolul 24 din protocol, că își exercită competența asupra tuturor aspectelor reglementate de protocol. Protocolul are caracter obligatoriu pentru statele membre ale Comunității Europene în temeiul încheierii sale de către aceasta.

În sensul prezentei declarații, termenul «Comunitatea Europeană» nu include Danamarca, în temeiul articolelor 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene, și nici Regatul Unit, în temeiul articolelor 1 și 2 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și a Irlandei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul de instituire a Comunității Europene.”

Articolul 4

- (1) În cadrul Comunității, normele protocolului se aplică în mod provizoriu, fără a aduce atingere articolului 5 din prezenta decizie, de la 18 iunie 2011, data de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009, în cazul în care protocolul nu a intrat încă în vigoare la acea dată.

- (2) La încheierea protocolului, Comunitatea formulează următoarea declarație, pentru a lua în considerare posibila aplicare provizorie menționată la alineatul (1):

„Comunitatea Europeană declară că va aplica normele protocolului în mod provizoriu de la 18 iunie 2011, data aplicării Regulamentului (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere⁽¹⁾, în cazul în care protocolul nu a intrat în vigoare la acea dată, în conformitate cu articolul 25 alineatul (1) al acestuia.”

Articolul 5

- (1) Fără a aduce atingere articolului 22 din protocol, normele protocolului stabilesc, de asemenea, legea aplicabilă întreținerii solicitate într-un stat membru pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului în cadrul Comunității, în situațiile în care, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 4/2009, acțiunile sunt introduse, tranzacțiile judiciare sunt aprobate sau încheiate, iar actele autentice sunt întocmite începând cu 18 iunie 2011, data de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 4/2009.

- (2) La încheierea protocolului, Comunitatea face declarația următoare:

„Comunitatea Europeană declară că va aplica normele protocolului și cu privire la întreținerea solicitată în unul dintre statele sale membre pentru o perioadă anterioară intrării în vigoare sau aplicării provizorii a protocolului în cadrul Comunității, în situațiile în care, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere⁽¹⁾, acțiunile sunt introduse, tranzacțiile judiciare sunt aprobate sau încheiate, iar actele autentice sunt întocmite începând cu 18 iunie 2011, data de aplicare a
regulamentului
sus-menționat.”

Adoptată la Bruxelles, 30 noiembrie 2009.

Pentru Consiliu

Președintele

B. ASK

⁽¹⁾ JO L 7, 10.1.2009, p. 1.

ANEXĂ

TRADUCERE

PROTOCOL

privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere

Statele semnatare ale prezentului protocol,

Dorind stabilirea unor dispoziții comune privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere,

Dorind modernizarea Convenției de la Haga din 24 octombrie 1956 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere față de copii și a Convenției de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere,

Dorind dezvoltarea unor norme generale privind legea aplicabilă care să completeze Convenția de la Haga din 23 noiembrie 2007 privind recuperarea internațională a pensiei alimentare și a altor tipuri de întreținere familială,

Au decis să încheie un protocol în acest scop și au convenit asupra următoarelor dispoziții:

*Articolul 1***Domeniul de aplicare**

(1) Prezentul protocol determină legea aplicabilă obligațiilor de întreținere care decurg dintr-o relație de familie, rudenie, căsătorie sau alianță, inclusiv obligația de întreținere față de un copil indiferent de starea civilă a părinților.

(2) Deciziile adoptate în aplicarea prezentului protocol nu aduc atingere existenței niciuneia dintre relațiile menționate la alineatul (1).

*Articolul 2***Aplicare universală**

Prezentul protocol se aplică și în situația în care legea aplicabilă este cea a unui stat necontractant.

*Articolul 3***Regula generală privind legea aplicabilă**

(1) Obligațiilor de întreținere li se aplică legea statului în care creditorul își are reședința obișnuită, cu excepția cazurilor în care prezentul protocol dispune altfel.

(2) În cazul unei schimbări a reședinței obișnuite a creditorului, legea statului în care se află noua sa reședință obișnuită se aplică din momentul în care intervine schimbarea.

*Articolul 4***Reguli speciale care favorizează anumiți creditori**

(1) Următoarele dispoziții se aplică în cazul obligațiilor de întreținere datorate:

(a) de părinți copiilor;

(b) de persoane, altele decât părinții, persoanelor care nu au împlinit încă douăzeci și unu de ani, cu excepția obligațiilor care decurg din relațiile menționate la articolul 5; precum și

(c) de copii părinților.

(2) În cazul în care, în temeiul legii menționate la articolul 3, creditorul nu poate obține întreținere de la debitor, se aplică legea forului.

(3) Fără a aduce atingere articolului 3, în cazul în care creditorul a sesizat autoritatea competentă din statul în care debitorul își are reședința obișnuită, se aplică legea forului. Cu toate acestea, în cazul în care, în temeiul respectivei legi, creditorul nu poate obține întreținere de la debitor, se aplică legea statului în care creditorul își are reședința obișnuită.

(4) În cazul în care, în temeiul legislației menționate la articolul 3 și la alineatele (2) și (3) ale prezentului articol, creditorul nu poate obține întreținere de la debitor, se aplică legea statului a cărui cetățenie comună o au ambii, în cazul în care aceștia au aceeași cetățenie.

*Articolul 5***Regula specială cu privire la soți și foști soți**

În cazul unei obligații de întreținere între soți, foști soți sau părți la o căsătorie care a fost anulată, articolul 3 nu se aplică în cazul în care una dintre părți obiectează, iar legea unui alt stat, în special cea a statului ultimei lor reședințe comune, are o legătură mai strânsă cu căsătoria. Într-un astfel de caz se aplică legea celui alt stat.

*Articolul 6***Regula specială privind apărarea**

În cazul altor obligații de întreținere decât cele pentru copii, care decurg din relația părinte-copil, și cele menționate la articolul 5, debitorul poate contesta creanța creditorului pe motiv că nici legea din statul în care debitorul își are reședința obișnuită și nici legea statului a cărui cetățenie o au ambele părți, în cazul în care aceștia au aceeași cetățenie, nu prevăd o obligație de întreținere în ceea ce îl privește.

Articolul 7

Desemnarea legii aplicabile în sensul unei proceduri speciale

(1) Fără a aduce atingere articolelor de la 3 la 6, numai în scopul unei proceduri speciale într-un anumit stat, creditorul și debitorul întreținerii pot desemna în mod expres legea statului în cauză ca fiind legea aplicabilă unei obligații de întreținere.

(2) O desemnare anterioară începerii unei astfel de proceduri se efectuează sub forma unui acord semnat de ambele părți, în scris sau înregistrat pe orice suport, al cărui conținut este accesibil astfel încât să poată fi utilizat pentru trimiteri ulterioare.

Articolul 8

Desemnarea legii aplicabile

(1) Fără a aduce atingere articolelor de la 3 la 6, creditorul și debitorul întreținerii pot desemna oricând una dintre următoarele legi ca fiind legea aplicabilă unei obligații de întreținere:

- (a) legea oricărui stat a cărui cetățenie o are una dintre părți la data desemnării;
 - (b) legea statului reședinței obișnuite a uneia dintre părți la data desemnării;
 - (c) legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă sau legea care se aplică în fapt regimului de proprietate al bunurilor lor;
 - (d) legea desemnată de părți ca fiind aplicabilă sau legea care se aplică în fapt divorțului sau separării lor legale.
- (2) Un astfel de acord se încheie în scris sau este înregistrat pe orice suport, informațiile conținute în acord fiind accesibile astfel încât să poată fi utilizate pentru trimiteri ulterioare, și este semnat de ambele părți.
- (3) Alineatul (1) nu se aplică obligațiilor de întreținere cu privire la o persoană sub vârsta de optsprezece ani sau la un adult care, din cauza unei deficiențe sau a unei insuficiențe a capacităților personale, nu își poate apăra interesele.

(4) Fără a aduce atingere legii desemnate de părți în conformitate cu alineatul (1), posibilitatea creditorului de a renunța sau nu la dreptul său la întreținere se stabilește în temeiul legii statului în care creditorul își are reședința obișnuită la data desemnării.

(5) Cu excepția cazurilor în care la data desemnării părțile au fost informate pe deplin și conștiente de consecințele desemnării stabilite de ele, legea desemnată de părți nu se aplică atunci când aplicarea respectivei legi ar avea în mod evident consecințe incorecte sau inechitabile pentru oricare dintre părți.

Articolul 9

„Domiciliu” în loc de „cetățenie”

Un stat care are conceptul de „domiciliu” ca factor comun în domeniul dreptului familiei poate informa Biroul permanent al Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat că, în ceea ce privește cauzele cu privire la care sunt sesizate autoritățile sale, termenul „cetățenie” de la articolele 4 și 6 se înlocuiește cu „domiciliu”, astfel cum este definit în statul în cauză.

Articolul 10

Organisme publice

În ceea ce privește dreptul unei instituții publice de a solicita rambursarea unei prestații furnizate creditorului în locul întreținerii se aplică legea care reglementează acel organism.

Articolul 11

Domeniul de aplicare al legii aplicabile

Legea aplicabilă obligației de întreținere stabilește, *inter alia*:

- (a) dacă, în ce măsură și de la cine poate solicita creditorul întreținere;
- (b) măsura în care creditorul poate solicita retroactiv întreținere;
- (c) baza de calcul pentru valoarea întreținerii și pentru indexarea acesteia;
- (d) cine are dreptul de a introduce o acțiune privind obligația de întreținere, cu excepția chestiunilor legate de capacitatea procedurală și de reprezentarea în justiție;
- (e) termenele de prescripție sau de decădere;
- (f) cuantumul obligației unui debitor de întreținere, atunci când un organism public solicită rambursarea prestațiilor furnizate creditorului în locul întreținerii.

Articolul 12

Excluderea retrimiterii

În protocol, termenul de „lege” se referă la legea în vigoare într-un stat, cu excepția normelor privind conflictul de legi.

Articolul 13

Ordinea publică

Aplicarea legii stabilite în temeiul protocolului poate fi refuzată numai în măsura în care efectele sale ar fi în mod evident contrare ordinii publice a forului.

Articolul 14

Stabilirea cuantumului întreținerii

Chiar și în cazul în care legea aplicabilă dispune altfel, pentru a stabili cuantumul întreținerii se ține seama de nevoile creditorului și de resursele debitorului, precum și de orice compensație care i-a fost acordată creditorului în locul plăților periodice de întreținere.

Articolul 15

Neaplicarea protocolului la conflictele interne

(1) Un stat contractant în care există mai multe sisteme juridice sau regimuri de drept care se aplică obligațiilor de întreținere nu este obligat să aplice normele protocolului pentru conflictele de legi care apar exclusiv între aceste sisteme sau regimuri de drept diferite.

(2) Prezentul articol nu se aplică unei organizații regionale de integrare economică.

Articolul 16

Sisteme juridice neunitare cu caracter teritorial

(1) În ceea ce privește un stat în care două sau mai multe sisteme juridice sau regimuri de drept se aplică, privind orice materie reglementată prin prezentul protocol, în unități teritoriale diferite:

- (a) orice trimitere la legea unui stat se înțelege ca o trimitere, atunci când este cazul, la legea în vigoare în unitatea teritorială relevantă;
- (b) orice trimitere la autoritățile competente sau la organismele publice ale unui stat se înțelege ca o trimitere, atunci când este cazul, la autoritățile autorizate să acționeze în unitatea teritorială relevantă;
- (c) orice trimitere la reședința obișnuită din respectivul stat se înțelege ca o trimitere, atunci când este cazul, la reședința obișnuită în unitatea teritorială relevantă;
- (d) orice trimitere la statul a cărui cetățenie comună o au două persoane se înțelege ca o trimitere la unitatea teritorială desemnată de legea respectivului stat sau, în absența unor norme relevante, la unitatea teritorială cu care obligația de întreținere are legătura cea mai strânsă;
- (e) orice trimitere la statul a cărui cetățenie o are o persoană se înțelege ca o trimitere la unitatea teritorială desemnată de legea respectivului stat sau, în absența unor norme relevante, la unitatea teritorială cu care persoana are legătura cea mai strânsă.

(2) În sensul identificării legii aplicabile în temeiul protocolului, în ceea ce privește un stat care include două sau mai multe unități teritoriale, fiecare dintre acestea având propriul său sistem juridic sau propriul regim de drept cu privire la materiile reglementate prin prezentul protocol, se aplică următoarele reguli:

- (a) în cazul în care într-un astfel de stat există norme în vigoare care să stabilească unitatea teritorială a cărei lege este aplicabilă, se aplică legea respectivei unități;

- (b) în absența unor astfel de norme, se aplică legea unității teritoriale relevante, astfel cum este definită la alineatul (1).

- (3) Prezentul articol nu se aplică unei organizații regionale de integrare economică.

Articolul 17

Sisteme juridice neunitare – conflicte interpersonale

Pentru identificarea legii aplicabile în temeiul protocolului, în cazul unui stat care are două sau mai multe sisteme juridice sau regimuri de drept aplicabile unor categorii diferite de persoane în ceea ce privește materiile reglementate prin prezentul protocol, orice trimitere la legea unui astfel de stat se înțelege ca o trimitere la sistemul juridic determinat de normele în vigoare din statul în cauză.

Articolul 18

Coordonarea cu Convențiile de la Haga anterioare privind obligațiile de întreținere

În relațiile dintre statele contractante, prezentul protocol înlocuiește Convenția de la Haga din 2 octombrie 1973 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere și Convenția de la Haga din 24 octombrie 1956 privind legea aplicabilă obligațiilor de întreținere față de copii.

Articolul 19

Coordonarea cu alte instrumente

(1) Prezentul protocol nu aduce atingere niciunui alt instrument internațional la care statele contractante sunt sau devin părți și care conține dispoziții în materii reglementate de prezentul protocol, cu excepția cazului în care statele care sunt părți la un astfel de instrument dau o declarație contrară.

(2) Alineatul (1) se aplică și legilor uniforme întemeiate pe existența, între statele în cauză, a unor legături speciale, de natură regională sau de altă natură.

Articolul 20

Interpretare uniformă

În interpretarea prezentului protocol se ia în considerare caracterul său internațional și necesitatea de a promova uniformitatea aplicării sale.

Articolul 21

Revizuirea funcționării în practică a protocolului

(1) Atunci când este necesar, secretarul general al Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat convoacă o comisie specială în vederea revizuirii funcționării în practică a protocolului.

(2) În acest scop, statele contractante cooperează cu Biroul permanent al Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat pentru centralizarea jurisprudenței referitoare la aplicarea protocolului.

*Articolul 22***Dispoziții tranzitorii**

Prezentul protocol nu se aplică întreținerii solicitate într-un stat contractant cu privire la o perioadă anterioară intrării sale în vigoare în statul în cauză.

*Articolul 23***Semnare, ratificare și aderare**

(1) Prezentul protocol este deschis spre semnare tuturor statelor.

(2) Prezentul protocol este supus ratificării, acceptării sau aprobării de către statele semnatare.

(3) Prezentul protocol este deschis spre aderare tuturor statelor.

(4) Instrumentele de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare sunt depuse la Ministerul Afacerilor Externe din Regatul Țărilor de Jos, care este depozitarul protocolului.

*Articolul 24***Organizații regionale de integrare economică**

(1) O organizație regională de integrare economică care este constituită exclusiv de către state suverane și care este competentă în ceea ce privește toate materiile reglementate de protocol sau o parte a acestora poate, în mod similar, semna, accepta, aproba sau adera la protocol. În acest caz, organizația regională de integrare economică are drepturile și obligațiile unui stat contractant, în măsura în care organizația este competentă în ceea ce privește materiile reglementate de protocol.

(2) În momentul semnării, acceptării, aprobării sau aderării, organizația regională de integrare economică notifică în scris depozitarul cu privire la materiile reglementate de protocol în legătură cu care statele membre și-au transferat competența către organizația respectivă. Organizația notifică fără întârziere depozitarul, în scris, cu privire la orice modificări ale competenței sale precizate în cea mai recentă modificare efectuată în conformitate cu prezentul alineat.

(3) La momentul semnării, acceptării, aprobării sau aderării, o organizație regională de integrare economică poate declara, în conformitate cu articolul 28, că își exercită competența asupra tuturor materiilor reglementate de protocol și că statele membre care și-au transferat competența către organizația regională de integrare economică cu privire la materia respectivă sunt obligate să respecte protocolul în virtutea semnării, acceptării, aprobării sau aderării de către organizația respectivă.

(4) În vederea intrării în vigoare a protocolului, orice instrument depus de o organizație regională de integrare economică este luat în considerare numai în cazul în care organizația regională de integrare economică depune o declarație în temeiul alineatului (3).

(5) Orice trimitere din protocol la un „stat contractant” sau „stat” se aplică, de asemenea, după caz, unei organizații regionale de integrare economică care este parte la protocol. În cazul în care o organizație regională de integrare economică depune o declarație în temeiul alineatului (3), orice trimitere cu privire la un „stat contractant” sau „stat” din prezentul protocol se aplică, după caz, și statelor membre relevante din cadrul organizației.

*Articolul 25***Intrarea în vigoare**

(1) Protocolul intră în vigoare în prima zi a lunii care urmează expirării a trei luni de la depunerea celui de al doilea instrument de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare menționat la articolul 23.

(2) Ulterior, protocolul intră în vigoare:

(a) pentru fiecare stat sau fiecare organizație regională de integrare economică menționată la articolul 24, care ulterior a ratificat, acceptat sau aprobat protocolul sau a aderat la acesta, în prima zi a lunii următoare expirării celor trei luni de la depunerea instrumentelor de ratificare, acceptare, aprobare sau aderare;

(b) pentru o unitate teritorială la care a fost extins domeniul de aplicare al prezentului protocol în conformitate cu articolul 26, în prima zi a lunii care urmează expirării celor trei luni după notificarea declarației menționate la articolul în cauză.

*Articolul 26***Declarații privind sistemele juridice neunitare**

(1) Dacă un stat este alcătuit din două sau mai multe unități teritoriale, în care sunt aplicabile sisteme juridice diferite în privința materiilor reglementate de prezentul protocol, acesta poate declara, în momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării, în conformitate cu articolul 28, că domeniul de aplicare al prezentului protocol se extinde la toate unitățile sale teritoriale sau doar la una sau la mai multe dintre acestea și își poate modifica oricând declarația depunând o altă declarație.

(2) Orice declarație de acest fel este notificată depozitarului și indică expres unitățile teritoriale cărora li se aplică protocolul.

(3) Dacă un stat nu depune nici o declarație în temeiul prezentului articol, domeniul de aplicare al protocolului se extinde la toate unitățile teritoriale ale statului în cauză.

(4) Prezentul articol nu se aplică unei organizații regionale de integrare economică.

Articolul 27

Rezerve

Nu se admite nicio rezervă la prezentul protocol.

Articolul 28

Declarații

(1) Declarațiile menționate la articolul 24 alineatul (3) și articolul 26 alineatul (1) pot fi depuse în momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării ori în orice alt moment ulterior și pot fi modificate sau retrase în orice moment.

(2) Declarațiile, modificările și retragerile sunt notificate depozitarului.

(3) O declarație depusă în momentul semnării, ratificării, acceptării, aprobării sau aderării produce efecte o dată cu intrarea în vigoare a prezentului protocol pentru statul în cauză.

(4) O declarație depusă la o dată ulterioară și orice modificare sau retragere a unei declarații produce efecte din prima zi a lunii care urmează expirării celor trei luni ulterioare datei la care este primită notificarea de către depozitar.

Articolul 29

Denunțare

(1) Un stat contractant parte la protocol poate denunța prezentul protocol printr-o notificare scrisă trimisă depozitarului. Denunțarea poate fi limitată la anumite unități teritoriale ale unui stat cu un sistem juridic neunitar căruia i se aplică prezentul protocol.

(2) Denunțarea produce efecte din prima zi a lunii care urmează expirării celor douăsprezece luni ulterioare datei de primire a notificării

de către depozitar. Atunci când în notificare este specificat un termen mai lung pentru ca denunțarea să producă efecte, aceasta produce efecte după expirarea respectivului termen mai lung ulterior notificării primite de către depozitar.

Articolul 30

Notificare

Depozitarul notifică membrii Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat, precum și alte state și organizații regionale de integrare economică care au semnat, ratificat, acceptat, aprobat sau aderat, în conformitate cu articolele 23 și 24, cu privire la următoarele aspecte:

- (a) semnările, ratificările, acceptările, aprobările și aderările menționate la articolele 23 și 24;
- (b) data la care prezentul protocol intră în vigoare, în conformitate cu articolul 25;
- (c) declarațiile menționate la articolul 24 alineatul (3) și articolul 26 alineatul (1);
- (d) denunțările menționate la articolul 29.

Drept pentru care, subsemnații, pe deplin autorizați în acest sens, au semnat prezentul protocol.

Adoptat la Haga, la 23 noiembrie 2007, în limbile engleză și franceză, ambele texte fiind în egală măsură autentice, într-un singur exemplar care se depune la arhivele guvernului Regatului Țărilor de Jos, o copie certificată a protocolului fiind trimisă, pe căi diplomatice, fiecărui membru al Conferinței de la Haga privind dreptul internațional privat la data celei de a douăzeci și una sesiuni ale sale, precum și fiecărui alt stat care a participat la respectiva sesiune.